

TEMAT SZKOLENIOWY RADY PEDAGOGICZNEJ
PRZEPROWADZONY PRZEZ IZABELE OKOŃ W DNIU 15.11.2006r:
„JAK OCENIAĆ ABY LEPIEJ UCZYĆ”

Propozycja istotnej zmiany w praktyce nauczycielskiej, która ma zwiększyć efektywność nauczania.

Wiele osób kojarzy ocenianie z wszelkimi formami sprawdzianów (ocenianie sumujące). Szeroko rozumiane ocenianie może służyć wielu celom (kształtujące).

Dla wielu celem oceniania jest dostarczenie wyników liczbowych do wykorzystania w rankingach- ma umożliwić rozliczenie z ich pracy.

Ocenianie, które pomaga się uczyć (zwiększające wiedzę i umiejętności uczniów) jest zwykle nieformalne, wymaga wiele pracy, ale w dużym stopniu ma wpływ na lepsze oceny na sprawdzianach.

„ Oceny są zwykle skrupulatne, ale często nauczyciele nie dają wskazówek jak można poprawić pracę”.

„Teoretycznie zgadzamy się ze zmianami w ocenianiu, ale uważamy, że praktykowanie tego jest nierealne w obecnym kontekście edukacyjnym”.

STOSOWANE BŁĘDY:

- sprawdziany zachęcają do uczenia pamięciowego i powierzchownego,
- nauczyciele nie omawiają wspólnie własnych metod sprawdzania wiadomości,
- zbyt wielka waga przywiązywana do stawiania ocen i pracy dla oceny,
- stosowanie metod porównujących uczniów między sobą,
- za mała wiedza o potrzebach uczniów w zakresie uczenia się

PUNKT WIDZENIA UCZNIÓW:

„ część uczniów nie ma ambicji nauczyć się jak najwięcej, wystarcza im „przetrwanie” lekcji, dnia czy roku bez większej katastrofy. Ocenianie kształtujące zakłada przesunięcie tego punktu równowagi w stronę zwiększenia pracy szkolnej, poważniejszego stosunku do uczenia się. Każdy nauczyciel musi tak zmienić swój sposób nauczania, aby przeciwdziałać przyzwyczajeniom uczniów”.

4 SPOSOBY ZAPROPONOWANE PRZEZ King's College:

- > ZADAWANIE PYTAŃ
- > INFORMACJA ZWROTNA
- > DZIELENIE SIĘ Z UCZNIAMI KRYTERIAMI
- > SAMOOCENA

Pytania kluczowe to nie pytania sprawdzające wiedzę uczniów, nie zakładamy, że któryś z uczniów zna odpowiedź. Zadaje pytanie po to, aby uczniowie chcieli na nie odpowiedzieć i pobudza ich twórcze myślenie.

Przykłady:

Historia: Dlaczego nie powinniśmy zapomnieć o zagładzie Żydów?

Język niemiecki: Jakie umiejętności językowe są konieczne, aby porozmawiać z kimś planach wakacyjnych?

Biologia: Jak myślicie dlaczego w Waszych domach rośliny doniczkowe często stoją na parapetach okien?

Matematyka: Jak sądzisz, w jakich sytuacjach życiowych może być przydatna zamiana ułamków zwykłych na dziesiętne?

WYDŁUŻ CZAS OCZEKIWANIA NA ODPOWIEDŹ!!!!!!!

Nauczyciel zadowolona się, że któryś z uczniów chce odpowiedzieć na pytanie i udziela mu głosu. Jeśli nikt nie odpowiada sam udziela odpowiedzi

EFEKT: uczeń przyzwyczaja się do takiej sytuacji i nawet nie zastanawia się nad odpowiedzią. Czekają aż odpowie ten inny. W ten sposób uzyskujemy biernych odbiorców wiedzy.

KORZYŚCI WYNIKAJĄCE Z WYDŁUŻENIA CZASU NA ODPOWIEDŹ:

- mniejsza liczba przypadków braku odpowiedzi lub błędnych, bo jest więcej czasu na poszukanie odpowiedzi,
- większa pewność swojej odpowiedzi, gdyż jest bardziej przemyślana,
- do odpowiedzi zgłaszają się osoby, które do tej pory tego unikały

Zadawanie za dużej ilości zadań zamkniętych- błąd!!!!!!!

EFEKT:

Ograniczenie procesu myślowego, jedynie pozwalają na sprawdzenie wiadomości:

np. w którym roku była bitwa pod Grunwaldem?

INFORMACJA ZWROTNA:

Powinna zawierać następujące elementy:

- 1) wyszczególnienie i docenienie dobrych elementów pracy ucznia
- 2) odnotowanie tego, co wymaga poprawienia lub dodatkowej pracy
- 3) wskazówki- w jaki sposób należy poprawić pracę
- 4) wskazówki- w jakim kierunku uczeń powinien pracować dalej

Przykłady informacji, które nic nie wnoszą: „dobra robota”, „popraw błędy ortograficzne”, „proszę dokończyć”- nic nie mówią o tym co osoba już się nauczyła, ani jak ma te błędy poprawić.

Sprawdź czy Twoja informacja zwrotna zawiera wszystkie pożądane elementy:

1. Czy napisałeś na początku jakąś pochwałę?
2. Czy zwracałeś się do ucznia po imieniu?
3. Czy komentarz dotyczył pracy(a nie samego ucznia)?
4. Czy w Twojej ocenie jest więcej uwag pozytywnych czy negatywnych?
5. Czy każda krytyczna uwaga zawiera wskazówkę?
6. Czy uwzględniłeś ogólną uwagę pomagającą w osiągnięciu lepszych efektów?
7. Czy zadałeś pytanie skłaniające ucznia do refleksji nad pracą?
8. Czy użyłeś języka zrozumiałego dla ucznia?
9. Czy każdy komentarz został dostatecznie wyjaśniony/
10. Czy zasugerowałeś w jakim kierunku powinien uczeń dalej pracować?
11. Czy wskazałeś pomoc w pokonaniu trudności ?
12. Czy zaproponowałeś ewentualne przedyskutowanie i omówienie twoich komentarzy?
13. Czy zrobiłeś podsumowanie swoich uwag?

DOBRE PRZYKŁADY:

Aniu, narysowałaś dobrze diagramy i oznaczyłaś które substancje to pierwiastki. Czy możesz sformułować ogólne wyjaśnienie różnicy między pierwiastkami a związkami?

Tomku, jesteś na dobrej drodze, jeśli chodzi o wyjaśnienie proponowanej reguły. Zastanów się czy odnosi się ona do wszystkich trójkątów?

OCENA KOLEŻEŃSKA I SAMOOCENA:

Uczniowie często dobrze przyjmują od kolegów krytyczne uwagi w stosunku do ich pracy, których nie wzięliby pod uwagę gdyby wypowiedział je nauczyciel. Ocena koleżeńska wzmacnia głos uczniów i poprawia komunikację między uczniami a nauczycielami .

METODA NACOBESZU- ustaliśmy kryteria oceniania-powinny być przejrzyste, należy opracować schemat oceniania

Np. sygnalizacja świetlna- pomysł na ocenę prac przy zastosowaniu oznaczeń:

Zielone- prezentacja lepsza niż sam bym to zrobił (uczenie nowych rzeczy)

Żółte – mniej więcej taka sama jaką bym sam zrobił (nie ma większych błędów)

Czerwone – gorsza niż sam bym to zrobił (są poważne braki i błędy)

Efekt:

Biorąc na siebie rolę nauczycieli i oceniających innych uczniowie też się uczą!!!

DZIELENIE SIĘ KRYTERIAMI:

Ustalenie kryteriów z uczniami, np. na lekcji powtórzeniowej

- 1) Jakie zadania powinny znaleźć się na sprawdzianie, jakie są najważniejsze zagadnienia (przeprowadzenie weryfikacji).

KORZYŚCI Z NACOBZU:

- mam szansę ocenić konkretny, choćby mały krok pracy ucznia
- prawdopodobieństwo, że uczeń otrzyma pozytywną ocenę jest większe
- uczniowie zaczynają wierzyć swoje możliwości
- zmniejsza się stres przed sprawdzianami
- ułatwia uczniom naukę dzięki jej skonkretyzowaniu
- zwiększa się zaufanie uczniów do nauczycieli
- atmosfera na lekcjach jest lepsza, widać zaangażowanie uczniów
- uczniowie śmiało wskazują, czego jeszcze nie umieją.

Materiały: arkusz samooceny dla ucznia, ankieta

Literatura:

- „Ocenianie kształtujące w praktyce”- D. Sterna
- „Jak oceniać, aby uczyć?”- P. Black
- „Jak motywować uczniów do nauki?” M. Harmin

Opracowała : Izabela Okoń